

Ангел Каралийчев

Момчето, кученцето,
котенцето и жабчето

Една жена си имала момченце, което ходело на училище. Всяка зоран, когато момченцето тръгвало на учение, майката му давала по една парица и му думала:

– Вземи, чедо, тая парица, за да си купиш кравайче от хлебарницата.

Веднъж, като вървяло по пътя, момчето видяло три лоши деца, които биели жестоко с пръчки едно малко кученце.

– Хей – извикало момчето, – защо биете кученцето?

– То не е твоя работа. Върви си по пътя или ще натупаме и тебе! Кученцето жално квичало. Момченцето пак викнало на побойниците:

– Слушайте, ако ми дадете кученцето, ще ви дам една паричка, с която можете да си купите кравайче. Съгласни ли сте?

– Може – отвърнало едно от лошите деца, – дай паричката! Дало момчето паричката си и прибрало кученцето. През тоя ден то не яло кравайче. Като се върнало в къщи, майката видяла кученцето, намръщила се, но нищо не казала на сина си.

На другия ден тя пак му дала паричка и го изпроводила на училище. Като минавало по моста, то видяло същите лоши момчета. Сега те мъкнели едно котенце. На шията му вързали тежък камък и се гласели да хвърлят нещастното животинче в реката. Котенцето мяукало като разплакано дете. Момчето съжалило животинката и се провикнало към злите деца:

– Стойте, не го хвърляйте в реката! Продайте ми го за една парица.

– Дай парицата! – рекло най-голямото лошо дете и му подало котенцето.

Момчето отвърнало камъка от шията на котенцето, прибрало животинчето в торбичката си, отишло на училище и пак гладувало до вечерта. Като се прибрало в къщи и майка му видяла котенцето, намръщила се още повече, но и този път нищо не му рекла.

На третия ден момчето дало паричката си, за да отърве от ръцете на лошите деца едно жабче, което било изкочило от дълбокия вир, без да го види майка му. Като се прибрало вечерта в къщи и пуснало жабчето на розозката при кученцето и котенцето, майката избухнала:

– Защо ми носиш тези гадини в къщи? Кой ще ги храни? Не виждаш ли какви сме сиромаси!

– Не се люти, майко – отвърнало момчето, – всяка гадинка иде с късмета си.

– Да ги махаш от къщи, не ги искам! – развикала се майката.

– Добре, майко, ще ги махна, но и аз ще отида с тях.

– Върви, където щеш! – провикнала се ядосаната майка и заключила вратата след момчето си.

Тръгнало момчето по големия път, а кученцето, котенцето и жабчето се навървили подире му. Вървели, вървели, наближили един голям град. Седнали да си починат. Момчето започнало тежко да въздиша.

– Какво ти е, бате? – попитало жабчето. – Защо въздишаш?

– Мъчно ми е, защото нямаме хляб. Какво ще правим?

– Ще печелим – отвърнало жабчето.

– Как ще печелим?

– Ще ти кажа как. Аз имам хубав глас и ще пея, а пък кученцето и котенцето ще играят. Ще веселим децата и те ще ни дават по някоя паричка, за да си купуваме хляб. Хайде да опитаме!

Станали и пак тръгнаха. Влезли в града и спрели в училищния двор. Жабчето почнало да пее, а кученцето и котенцето захванали да подскочат толкова чевръсто, че децата се захласнали и напълнили калпака на момчето с парички. Момчето много се зарадвало, като видяло парите. За себе си то купило едно кравайче, за жабчето – цяла кибритена кутийка с мухи, за кученцето – парче месо, а за котенцето – една рибка. Нахранили се хубавичко, излезли вън от града и пренощували в една купа сено. На втория ден отишли в друг град. И там си изкарвали хляба с песни и игри. Продължили пътя си по-нататък, много села и градове обходили. И много дни и години изтекли. Гласът на жабчето станал още по-хубав, вратът на кученцето надебелял, на котенцето пораснала опашката, а под носа на момчето наболи мустаци.

Веднъж жабчето рекло:

– Бате, омръзна ми да ходя по света и да пея.

– Ами какво искаш? – попитало момчето.

– Искам да се върна в дълбокия вир при мама. Дожаля ми за нея.

– И на мене ми дожаля за моята майка – рекло момчето. – Хайде да си идем у дома.

– Като ме заведеш при мама – продължило жабчето, – тя ще се зарадва много и ще посегне да те награди с пари. Ти, батенце, пари не вземай, ами поискай сребърната кутийка, която мама държи под езика си.

Върнали се нашите пътници по същия път, по който минали на отиване. Когато стигнали до дълбокия вир, жабчето се провикнало:

– Майко, връщам се, излез да ме посрещнеш!

Старата жаба подскочила от радост толкова високо, че прескочила воденицата.

– Къде се губиш, мамина рожбо? – попитала тя жабчето си.

Жабчето ѝ разказало всичко.

– С какво да те наградя? – обърнала се благодарната жаба към момчето.

– Нищо друго не ща, искам само кутийката, която носиш под езика си! – рекло момчето.

– Знаеш ти какво да искаш – изквакала жабата. – Не си вчерашен. Вземи я. Когато ти потрябва нещо, отвори ѝ капачето. Тогава ще видиш какво ще стане.

Оставило момчето жабчето при старата жаба и се упътило към къщата, гдето живеела майка му. Кученцето и котенцето затепкали подире му. Като застанало на прага, майката плеснала с ръце:

– Ех, сине, колко си пораснал! Вече имаш мустачки. Ти си станал момък за женене.

– Да, майко, решил съм вече да се ожена. Като се връщах към нашето село, в съседния град видях едно момиче – налива вода на чешмата със златна стомна. За него искам да се ожена. Иди да ми го поискаш.

– Как ще ти го поискам, бре сине? Че ти знаеш ли кое е туй момиче? Ами че то е царската дъщеря, чедо.

– Че какво като е царската дъщеря? Ние не сме ли хора?

– Хора сме, ала сме сиромаси.

– Ти иди ми го поискай, че после ще видим какво ще правим. Дигнала се майката и отишла в царския дворец. Старият цар я изгледал от главата до петите и тропнал с крак.

– Защо си дошла? – попитал той строго. Сиромахкинята разказала защо е дошла.

– Аз ще дам дъщеря си – викнал царят – на оня, който издигне дворец, по-голям и по-хубав от моя. Тъй да кажеш на твоя син. А сега си върви.

Отишла си сиромахкинята в къщи и разказала на момчето си какво иска старият цар.

Като изслушало майка си, момчето си спомнило за кутийката на жабата, извадило я от джоба си и отворило капачето ѝ, което било голямо колкото нокът. Изведнъж от кутийката започнала да излиза тънка струя бял дим, сетне този дим се превърнал нае дин великан, като топло висок.

– Какво ще заповядаш, господарю? – обърнал се великанът към момчето.

– Искам да ми построиш дворец – по-голям и по-хубав от царския.

– Дадено – рекъл великанът и завчас издигнал невидан дворец,

висок до небесата.

Като видял този дворец, старият цар прехапал устните си, но нямало какво да стори и дал дъщеря си за невеста на момчето. Заживели си младоженците в двореца. Веднъж момчето рекло на жена си:

– Ще ида да видя какво става по света, а ти стой в къщи и ме чакай, докато се върна.

Тръгнало момчето по големия път, потеглили подире му кученцето и котенцето. Цял ден вървели. Надвечер приближили един град. Котенцето почнало да мяучи:

– Бате, гладно съм.

– Ей сега ще получим храна! – рекло момчето и бръкнало в джоба за кутийката си.

– Къде ми е кутийката? – извикало уплашено момчето. – Аз съм я забравил в къщи на полицата под паницата. Хайде да се върнем за вълшебната кутийка. Сетне ще продължим пътя си.

И тръгнали назад. Но да видите какво се случило с кутийката! Невестата на момчето, като разтребвала, намерила кутийката на полицата под паницата. Тя не знаела каква е тая кутийка и я изхвърлила през прозореца. Кутийката паднала насред улицата и някой извикал вътре в нея:

– Ох!

Тъкмо по туй време по улицата минавал един вехтошар. Той чул охкането, навел се, взел кутийката и отворил капачето ѝ. Изведнъж се появил великанът.

– Какво ще заповядаш, господарю? – обърнал се той към купувача на старите вещи.

– Заповядвам ти да вземеш тоя дворец и да го пренесеш заедно с мене и с момичето, дето наднича през прозореца, на най-пустия остров сред морето!

– Дадено! – рекъл великанът и грабнал двореца.

Късно вечерта момчето, кученцето и котенцето стигнали до мястото, където бил техният дворец, но двореца го нямало. Момчето седнало на един камък и горчиво заплакало.

– Бате, защо плачеш? – попитало го кученцето.

– За невестата си плача, за двореца плача. Ех, защо я няма сега кутийката ми!

– Не плачи, бате, ние ще ти я донесем – рекло котенцето и двенките тръгнали към морето.

Като стигнали на брега, те се втренчили и видели самотния остров с двореца. Тогава котенцето се качило върху гърба на кученцето и тъй

преплували до острова. Щом влезли в двореца, котенцето се изкачило на тавана и подгонило мишките. Един стар плъх се изправил пред котенцето и го попитал:

– Защо си подгонило мишките ми?

– Защото ме е яд на господаря ти. – Какво ти е направил?

– Взе кутийката на бате. Къде е сега твоят господар?

– Спи.

– А кутийката?

– Тя е скрита в носа му. Ако ти трябва тая кутийка, аз ще ти я донеса, но обещавай, че ще оставиш на мира мишките ми.

– Обещавам! – рекло котенцето.

Тогава плъхът отишъл в готварницата, натопил опашката си в червения пипер и се намъкнал в спалнята. Тихичко запълзлял по юргана и наврял опашката си в носа на заспалия вехтошар. Щом червеният пипер влязъл в носа му, вехтошарят се напънал и кихнал силно. Кутийката изхвъркнала от носа му. Плъхът я захапал и отнесъл на котенцето.

– На – рекъл той, – носи я на батя си, да не плаче. Котенцето рекло:

– Благодаря! – размахало лапичката си и изскочило на двора, където го чакало кученцето.

И двете си тръгнали.

Отново котенцето стъпило върху гърба на кученцето и двете плувнали през морето. Но щом стигнали сред морето, кученцето рекло: – Дай кутийката на мене, аз искам да я нося!

– Не може! – отвърнало котенцето.

– Защо?

– Защото плъхът я даде на мене.

От дума на дума двете другарчета се скарали. Сборичкали се във водата и котенцето изтървало кутийката. Запляскало с лапичките си и викнало:

– Стой!

– Какво има? – попитало кученцето.

– Изтървах кутийката в морето!

– Сега я свърши като кучето на нивата.

Измъкнали се двете другарчета на брега, клекнали до един камък и загледали с голяма мъка морето...

Тъкмо в туй време пристигнал един рибар. Той натъкмил мрежата си, метнал я в морето, изкарал я на пясъка и ахнал: в мрежата се била заплела една голяма риба.

Рибарят изкормил рибата, хвърлил червата на пясъка, мушна

рибата в торбичката и си отминал.

Котенцето се облизало.

– Ела поне да хапнем рибешко ядене. Навели се двете другарчета и почнали да ядат.

Кученцето налапало половината черва, но се задавило и почнало да квичи.

– Олеле, нещо заседна на гърлото ми!

– Отвори устата си! – рекло котенцето.

Кученцето си отворило устата. Тогава котенцето бръкнало с лапичката си в кучешкото гърло и какво мислите извадило? Извадило вълшебната кутийка. Голямата риба, която хванал рибарят, я била глътнала.

Много се зарадвали двете другарчета, като намерили кутийката, и търтили да я отнесат на баща си. Заварили го, че още седи на камъка и плаче.

– Бате, чакай, не плачи, аз ти нося кутийката! – викнало котенцето и подало кутийката на разплаканото момче.

Момчето си избърсало очите и отворило капачето на кутийката. Мигом се появил великанът.

– Какво ще заповядаш, господарю? – попитал той.

– Заповядвам ти да ми донесеш двореца, невестата и крадеца!

И ето че дворецът пак си дошъл на мястото. Момчето влязло вътре, почнало да тропа, разбудило крадеца, който още спял дълбоко, ударило му една плесница и викнало:

– Друг път да не крадеш чуждите, дворци, защото ще заповядам на великана да ти намести кокалите. Сега да те няма!

Вехтошарят си грабнал шапката и побягнал. А в двореца останали: момчето с невестата си в двореца, котенцето на тавана, а кученцето на двора. Всяка вечер жабчето излизало от дълбокия вир и им пеело песни, докато другите заспят.

КРАЙ

© Ангел Каралийчев

Сканиране, разпознаване и редакция: unicode, 2007

Публикация:

Ангел Каралийчев
Български народни приказки
Издаелство „Народна младеж“

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/3556>]